

ARDENSKÝ BOUVIER

(BOUVIER DES ARDENNES)

ZEMĚ PŮVODU: Belgie

DATUM PUBLIKACE ORIGINALNÍHO PLATNÉHO STANDARDU: 25.10.2000

POUŽITÍ: původně honácký pes, používaný na otevřených pastvinách k shánění, hlídání a řízení stád. I dnes je to při minimálním výcviku velmi efektivní, výborný, všestranný pracovní pes a vynikající hlídač majetku.

ZAŘAZENÍ PODLE F.C.I.: Skupina 1 ovčáčtí a honáčtí psi (kromě švýcarských salašnických psů)
Sekce 2 honáčtí psi
Zkouška z výkonu.

STRUČNÉ HISTORICKÉ SHRUTÍ: Vždy byl nazýván ardenským hlídačem stád, a šlechtěn s ohledem na toto využití. Plemeno bylo pojmenováno podle své schopnosti hlídání a ovládní stád v této oblasti, spíše než podle fyzického vzhledu. Drsné klima, tvrdá práce, obtížný terén a chudoba regionu – to vše přispělo k formování tohoto plemene. Jen ti nejvytrvalejší a nejodolnější jedinci z omezeného chovu byli v 19. stol. drženi k hlídání stád, především mléčných krav a ovcí, ale také prasat a koní. Od 19. stol. byli užívaní ke stopování jelenů a divokých kanců a během dvou světových válek se stali psy pytláků.

Na konci 19. stol. vypadali honáčtí psi jako ovčáci s hrubou srstí, ale silnější, větší a bojovnější. Na belgických výstavách byly otevřeny honáckým psům třídy jako pokus upevnit podobnost typu. 27.dubna 1903 na výstavě v Liege objevil profesor Reul Toma, prvního jedince ideálního typu honáckého psa (více detailů není známo).

V roce 1913 byla založena „Liegeská společnost pro šlechtění honáckého psa z oblasti Liege a Arden“ a vypracován návrh standardu. Konečný text byl přijat v Belgii v roce 1923 a zveřejněn FCI 16. června 1963.

Vymizení mnoha farem v Ardenách a redukce stád mléčného dobytka výrazně snížily počet pracovních psů. Kolem roku 1985, při sbírání mleziva mléčného dobytka, objevili milovníci psů několik přežívajících jedinců ardenského bouviera, více či méně typických představitelů plemene. Do roku 1990 začali někteří chovatelé chovat psy, kteří lépe odpovídali standardu, začínali ovšem z těchto chovných linií z Arden. Překvapivě na severu země několik honáků a ovčáků, ohromených schopnostmi těchto psů řídit stádo, započalo s chovným programem z linie dovezené kolem roku 1930 – chovným programem, který byl prováděn v tichosti, ale pečlivě a důkladně. Tato chovná linie byla znovuobjevena až v roce 1996.

CELKOVÝ VZHLED: vytrvalý, robustní, silný pes střední velikosti, jehož fyzický vzhled není dán módou či elegancí. Je krátký a podsaditý, s těžší strukturou kostry než by odpovídalo jeho velikosti a s mohutnou hlavou.

Nejlépe jej charakterizují adjektiva krátký, kompaktní a dobře osvalený. Jeho hrubá, rozčuchaná srst (kromě hlavy, kde je kratší a přiléhající), jeho vousy a malá bradka mu dodávají odstrašující vzhled. Ardenský bouvier má být posuzován v přirozeném postoji, bez fyzického kontaktu s handlerem a bez rovnání do postoje.

DŮLEŽITÉ POMĚRY:

- délka od ramenního hrbolku k hrbolku kosti sedací je zhruba rovna kohoutkové výšce.
- hloubka hrudníku je zhruba polovinou kohoutkové výšky.
- hlava je poměrně krátká a tlama je kratší než mozkovna, jejíž délka je o málo větší než je její šířka.

POVAHA/TEMPERAMENT: ardenský bouvier vykazuje velkou vytrvalost a energii. Je hravý, zvědavý, živý, přátelský a jeho hlavní předností je přizpůsobivost, s níž zvládá každou situaci. Je tvrdohlavý a velmi odvážný, když přijde na obranu jeho lidí, svěřeného majetku a teritoria.

HLAVA: silná, poměrně krátká.

MOZKOVNA: široká a plochá, s horní linií rovnoběžnou s linií tlamy. Čelní rýha a týlní hrbolky jsou téměř nezatelné. Nadočnicové oblouky jsou zvýrazněné hustým obočím. Lícni kosti nejsou ani vystupující ani příliš klenuté.

Stop: vyznačený, ale ne příliš.

OBLIČEJOVÁ ČÁST:

Nosní houba: široká, vždy černá.

Tlama: široká, silná, dobře vyplněná pod očima, viditelně kratší než mozkovna. Pokrytá odstávající srstí kryjící vnitřní koutek oka. Boky tlamy a líce tvoří jednu linii.

Pysky: suché, těsně přiléhající, vždy s černými okraji. Koutek tlamy nesmí být volný. Horní a spodní pysky, spodní čelist a brada jsou pokryty srstí asi 5 – 6 cm dlouhou, tvořící vousy a malou bradku.

Čelisti/Zuby: čelisti jsou mohutné. Chrup úplný podle zubního vzorce. Absence 2 1. třenových zubů (2 PM1) je povolena a 3. stoličky (M3) se neberou v úvahu. Řezáky v nůžkovém skusu jsou posazeny pravidelně v otevřeném oblouku. Klešťový skus bez ztráty kontaktu je tolerován, ale není upřednostňován. Ústní dutina musí být co nejvíce pigmentovaná.

Líce: ploché, ale dobře osvalené.

Oči: středně velké, ne příliš široce posazené, lehce oválné, nejsou ani kulaté ani vystupující, jsou co nejtmaší. Oční víčka jsou lemována černě, spojivka není viditelná.

Uši: nekupírované. Nasazené vysoko, trojúhelníkové, poměrně malé. Po přiložení k hlavě má špička ucha dosahovat dále než k vnějšímu koutku oka. Preferovány jsou vztyčené uši, se špičkou směřující vzhůru. Rovné uši se špičkou spadající dopředu nebo polovztyčené uši, směřující do stran jsou stejně přijatelné.

KRK: silný, dobře osvalený, dostatečně dlouhý, přiměřeně cylindrický, mírně klenutý, nesený dostatečně vysoko, bez laloku.

TRUP: mohutný, ale ne těžký, hrudní koš spíše zaoblený než plochý. Délka od ramenního hrbolku k hrbolku kosti sedací je zhruba stejná jako kohoutková výška. Kompaktní.

Hřbetní linie: horizontální, široká, mohutná a pevná.

Kohoutek: lehce vyjádřený.

Hřbet: dobře osvalená a dostatečně pevný. Pružný, ale ne ochablý.

Bedra: krátká, široká, dobře osvalená, v transverzální ose poměrně plochá.

Zád: široká, mírně spáditá, ale nejlépe horizontální.

Hrudník: široký, klesající k loktům, žebra dobře klenutá, zvláště v horní třetině. Spodní část hrudníku má být v transverzální ose zaoblená. Při pohledu zředu je hrudník poměrně široký.

Spodní linie a břicho: poměrně plné břicho, pak stoupající linie.

OCAS: většina jedinců má krátký ocas, poměrně dost jedinců se rodí bez ocasu. Ocas je silný a vysoko nasazený. Krátký ocas sleduje pokračování hřbetní linie. V zemích, kde je kupírování zakázáno, má být ocas ponechán přirozený.

KONČETINY:

HRUDNÍ KONČETINY: mohutná kostra. Dobře osvalené končetiny jsou kolmé k zemi při pohledu z jakéhokoliv úhlu a při pohledu zřepředu paralelní.

Plece: poměrně dlouhé a šikmé, se silným svalstvem. Ramenní lopatka a nadloktí svírají úhel asi 110 stupňů.

Nadloktí: dlouhé, dobře osvalené.

Loket: pevný, nevytáčí se ani se nevtáčí.

Předloktí: rovné a silné.

Zápěstí: pevné a jasně viditelné, nízko nad zemí.

Nadprstí: krátké, silné a velmi lehce šikmé.

Přední tlapky: kulaté, uzavřené, s klenutými prsty. Polštářky tmavé, silné a pružné. Silné tmavé drápky.

PÁNEVNÍ KONČETINY: mohutné, dobře osvalené, s přiměřeným úhlením, při pohledu zezadu paralelní. V postoji v profilu musí být tlapka postavena přesně za vertikální linii spuštěnou z hrbolku kosti sedací.

Stehno: velmi dobře osvalené, s výraznými svaly.

Bérec: poměrně dlouhý, velmi dobře osvalený.

Hlezno: nízko nad zemí, široké a šlachovité.

Nadprstí: při pohledu z profilu mírně šikmé. Bez paspárků.

Zadní tlapky: jako přední tlapky.

POHYB: končetiny se pohybují v paralelních liniích, zůstávají v linii s tělem a nepohybují se vratce do stran. Charakteristickým pohybem je rychlý volný krok nebo živý klus. Ardenský bouvier se obvykle nepohybuje cvalem, ale dokáže se v okamžiku otočit v jakékoliv rychlosti či typu pohybu. Klus dobře pokrývá prostor pravidelným krokem, s výborným zadním posunem a pevnou hřbetní linií. Pes se nemá pohybovat mimochodem. Vzhledem k tomu, že je velmi aktivním psem, zůstává ardenský bouvier v klidu jen výjimečně. Pokud není uvázan, jeho schopnost opatrovat stáda se projevuje tím, že většinou následuje svého pána v rozmáchlých půlobloucích.

KUŹE: těsně přiléhající, bez vrásek, ale vláčná. Okraje očních víček a pysků jsou vždy dobře pigmentované.

OSRSTĚNÍ:

SRST: srst musí být dostatečná, aby pes mohl žít venku v jakémkoliv počasí se stády, která hlídá. Krycí srst je suchá, drsná a rozčuchaná, asi 6 cm dlouhá po celém trupu, ale kratší a přiléhavější na lebce, i když na hlavě je výraznější obočí. Srst tvoří vousy a malou bradku, které jsou dlouhé 5 až 6 cm a překrývají vnitřní koutek oka. Předloktí jsou pokryta kratší suchou srstí, lehce střapatou, což jim dává poněkud válcovitý vzhled, navíc mají malé praporce na zadní straně končetin. Na zadní straně stehna je delší srst – kalhotky. Vnější strana ucha je pokryta měkkou rovnou krátkou srstí s občasnými delšími chloupky. Ušní

trubice je chráněna delšími chlupy, které splývají se srstí límce na krku. Prostory mezi polštářky jsou vyplněny velmi krátkými chloupky.

Podsada je velmi hustá v jakémkoliv ročním období, ještě bohatší je v zimě, kdy chrání psa před extrémě počasí. Pokrývá i končetiny. Její délka je asi poloviční než délka krycí srsti.

BARVA: povolené jsou všechny barvy kromě bílé. Barva podsady se mění s odstínem krycí srsti. Bílé znaky na hrudníku a špičkách prstů jsou přijatelné, nikoliv však žádoucí. Srst se často skládá ze směsi šedých, černých a plavých chlupů; šedá srst od světle do tmavě šedé; hnědavě, červeně nebo slámově zbarvená srst.

VÝŠKA A HMOTNOST:

Výška u kohoutku: psi 56 až 62 cm, feny 52 až 56 cm. Tolerance ± 1 cm.

Hmotnost: psi 28 až 35 kg, feny 22 až 28 kg.

VADY: jakákoliv odchylka od výše uvedených znaků má být považována za vadu a vážnost, s níž je vada posuzována, má být v přímém poměru k jejímu stupni.

- celkový vzhled: příliš těžký, příliš elegantní, příliš dlouhé končetiny.
- hlava: nedostatečné proporce, chybějící paralelní linie, příliš jemná tlama, příliš málo nebo příliš mnoho delších chlupů (obočí), římský nebo konvexní nos, příliš vyjádřený nebo nedostatečný stop, příliš kulatá lebka.
- zuby: špatné postavení řezáků. Chybějící jeden řezák (I1), jeden 2. třenový zub (1 PM2) nebo jeden 3. třenový zub (1 PM3).
- oči: světlé, kulaté, vystupující nebo zapadlé.
- uši: příliš široké v bázi, nízko nasazené, s kulatými špičkami. Divergující nebo konvergující, pokud jsou nesené vztyčené.
- krk: hubený, dlouhý nebo těžký.
- hřbetní linie: slabá, dlouhá nebo úzká v hřbetu nebo bedrech, volná hřbetní linie, kulatý hřbet.
- hrudník: nedostatečně hluboký, příliš úzký, spodní linie bez transverzálního zaoblení.
- ocas: nasazený příliš nízko, nesený příliš vysoko, stažený, s háčkem nebo nesený do strany.
- pohyb: úzký chod, nedostatečný posun, drobný krok, rozvolněný pohyb.
- srst: nedostatečně drsná, ploše přiléhající, vousy, bradka a obočí příliš dlouhé nebo příliš krátké, příliš dlouhá srst na lebce, končetiny s příliš dlouhými nebo příliš krátkými praporce, praporec na ocasu. Nedostatečně hustá podsada, příliš dlouhá nebo příliš krátká.
- barva: příliš mnoho bílé barvy na hrudi nebo tlapkách.
- povaha: bázlivá, netečná.

VYLUČUJÍCÍ VADY:

- povaha: agresivní nebo nervózní.
- celkový vzhled: nedostatek plemenného typu.
- nos, pysky, oční víčka: nedostatek pigmentu.
- zuby: předkus nebo podkus, i bez ztráty kontaktu řezáků (inverzní nůžky), zkřížený skus, chybějící horní 1 PM4 nebo dolní 1 M1, chybějící 1 M1 nebo 1 M2, (M3 se neberou v úvahu), chybějící 1 PM3 spolu s dalším zubem nebo celkově 3 nebo více chybějících zubů.
- oči: žluté, čínské, vypadající jako oči divokého zvířete.
- uši: kupírované nebo ploše přiléhající k lícím.

- ocas: vertikální prut nebo zatočený ocas.
- srst: trimovaná, dlouhá nebo velice krátká srst, rovná nebo kučeravá, vlnovitá nebo hedvábná, chybějící delší partie na hlavě nebo naopak tak bohaté, že zcela skrývají oči nebo dokonce tvar hlavy, chybějící podsada.
- barva: bílý srst nebo bílá barva kdekoliv jinde než na hrudníku a prstech.
- velikost: mimo limity uvedené ve standardu.

Jedinci, vykazující fyzické nebo povahové abnormality, musí být diskvalifikováni.

Pozn.: Psi (samci) musí mít dvě zjevně normálně vyvinutá varlata, plně sestouplá v šourku.